

22.03.2019

Індивідуальна податкова консультація

Bgen.
N493/ink

и 1194/ink/02-32-13-02

Головне управління ДФС у Вінницькій області, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі - ПКУ), розглянуло звернення щодо визначення доходу, отриманого в іноземній валюті, фізичною особою - підприємцем, платником єдиного податку третьої групи, що не є платником податку на додану вартість, і в межах компетенції повідомляє.

Законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України, є грошова одиниця України – гривня (п. 1 ст. 192 Цивільного кодексу України, від 16.01.2003, № 435-IV зі змінами та доповненнями).

Постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 затверджена Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах (далі – Інструкція), яка регулює правовідносини, що виникають під час відкриття банками, поточних і вкладних (деPOSITНИХ) рахунків у національній та іноземних валютах суб'єктам господарювання.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлені главою 1 розділу XIV ПКУ.

Відповідно до пп. 1 п. 292.1 ст. 292 ПКУ доходом платника єдиного податку - фізичної особи підприємця є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, визначеній п. 292.3 ст. 292 ПКУ. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності.

Дохід, виражений в іноземній валюті, перераховується у гривнях за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на дату отримання такого доходу (п. 292.5 ст. 292 ПКУ).

Датою отримання доходу платника єдиного податку є дата надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі, дата підписання платником єдиного податку акта приймання-передачі безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг) (п. 292.6 ст. 292 ПКУ).

Таким чином, у разі отримання виручки в іноземній валюті за надані товари (роботи, послуги) доходом фізичної особи - підприємця - платника єдиного податку є вся сума коштів (з врахування комісії, утриманої банком), що надійшла на валютний рахунок, перерахована у гривнях за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Нацбанком України на дату отримання валюти.

Згідно з п.п. 1 п. 24 розд. III Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 р. № 5 зі змінами та доповненнями (далі – Положення), обов'язковому продажу на валютному ринку України підлягають надходження в іноземній валюті із-за кордону на користь, зокрема, фізичних осіб – підприємців.

Надходження в іноземній валюті, зазначені в п. 24 розд. III Положення, підлягають обов'язковому продажу на валютному ринку України банкам та/або Національному банку з 07.02.2019 р. до 28.02.2019 р. (включно) у розмірі 50 відсотків, з 01.03.2019 р. – у розмірі 30 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними з урахуванням положень валютного законодавства (п. 25 розд. III Положення).

Банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з п. 24 розд. III Положення поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на розподільчий рахунок (п. 28 розд. III Положення).

Пунктом 29 розд. III Положення банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті:

- 1) без доручення клієнта;
- 2) виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

Згідно з вимогами п. 5.3 глави 5 Інструкції, на поточні рахунки в іноземній валюті зараховуються кошти, зокрема, перераховані з-за кордону нерезидентами за зовнішньоекономічними контрактами (договорами, угодами) через розподільчі рахунки.

Зарахування коштів на поточний рахунок в іноземній валюті фізичної особи – резидента, яка є підприємцем, та використання коштів з цього рахунку здійснюється за режимом поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб – резидентів (п. 5.6 глави 5 Інструкції).

Враховуючи те, що розподільчі рахунки використовуються банківськими установами при перерахуванні певних видів доходів в іноземній валюті на поточні рахунки клієнтів як транзитні, то до складу доходу платника єдиного податку від здійснення операцій з експорту товарів (робіт, послуг) включається сума коштів, яка надійшла на поточний рахунок в гривнях від обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України.

Таким чином, до доходу, отриманого в іноземній валюті, фізичною особою - підприємцем, платником єдиного податку третьої групи, що не є платником податку на додану вартість включається:

- сума, що надійшла на поточний рахунок платника у гривнях після обов'язкового продажу валютної виручки банком на дату зарахування грошей у гривнях;

- залишок виручки в іноземній валюті, який не підлягає обов'язковому обміну в гривнях за офіційним курсом Національного банку України, що діяв на дату надходження грошей на валютний рахунок.

При цьому розрахунок курсової різниці, яка виникає при продажу іноземної валюти фізичної особи - підприємця, та включення такої курсової різниці до доходу платника єдиного податку нормами ПКУ не передбачено.

Згідно із п.п. 296.1.1 п. 296.1 ст. 296 ПКУ платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи - підприємці), які не є платниками податку на додану вартість, ведуть Книгу обліку доходів шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів.

Порядок ведення книги обліку доходів для платників єдиного податку першої, другої та третьої груп, які не є платниками податку на додану вартість затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 579 (далі - Порядок).

Пунктом 5 Порядку визначено, що записи у Книзі виконуються за підсумками робочого дня, протягом якого отримано дохід, зокрема про кошти, які надійшли на поточний рахунок платника податку та/або які отримано готівкою, вартість безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг).

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 ПКУ індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.